

Aanbiedingsnotitie aan de Raad

Betreft:

Herstructureringsplan Wet Sociale Werkvoorziening

Kop van Noord-Holland

t.b.v.

het indienen van de aanvraag bij de Commissie Herstructurering Wsw om in aanmerking te komen voor de bijdrage voor de gemeente uit de Herstructureringsfaciliteit.

Bij de indiening van de aanvraag werken de gemeenten Den Helder, Harenkarspel, Hollands Kroon, Schagen en Zijpe samen, daarmee aansluitend op het samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid, die de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening heeft ondergebracht bij Noorderkwartier N.V.

Maart 2012

Inleiding

Op 1 februari 2012 heeft het Kabinet het wetsvoorstel Wet Werken naar Vermogen aan de Tweede Kamer aangeboden.

Dit wetsvoorstel beoogt wijzigingen van de:

- Wet Werk en Bijstand (Wwb)
- Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)
- Wet Werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong)

De wijzigingen hebben grote impact op de uitvoering van de sociale zekerheid en maken ingrijpende aanpassingen nodig.

Dit advies richt zich op één onderdeel van het geheel, namelijk de herstructurering van uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Dit gebeurt omdat het Rijk een Herstructureringsfaciliteit heeft ingesteld. Gemeenten moeten een aanvraag indienen om daaruit een maximaal vastgestelde bijdrage te kunnen ontvangen. Gemeenten dienen 25 % bovenop de Rijksbijdrage te co-financieren.

Deze maximale bijdrage en de co-financiering komen op:

	Budget landelijk	Budget Nkw	Co-fin 25 %
Totalen	400.000.000	2.888.889	722.222
uitkering 2012	10.000.000	72.222	18.056
uitkering 2013	60.000.000	433.333	108.333
uitkering 2014	140.000.000	1.011.111	252.778
uitkering 2015	50.000.000	361.111	90.278
uitkering 2016	50.000.000	361.111	90.278
uitkering 2017	50.000.000	361.111	90.278
uitkering 2018	40.000.000	288.889	72.222

De aanvraag wordt beoordeeld door de Commissie herstructurering Wsw.

Als er geen aanvraag wordt ingediend **voor 30 april 2012** vervalt de aanspraak op de bijdrage uit de Herstructureringsfaciliteit.

Als het Herstructureringsplan van de gemeente niet aan de gestelde vereisten voldoet, waaronder bijvoorbeeld de inbreng door co-financiering, kan de aanspraak eveneens vervallen.

De Commissie kan om een aanvullend plan van aanpak vragen als onderdelen van de aanvraag naar zijn oordeel niet realistisch zijn of als de uitvoering onvoldoende gewaarborgd is.

Om dus in aanmerking te komen voor het aandeel uit de Herstructureringsfaciliteit is het van groot belang dat de aanvraag tijdig bij de Commissie is ingediend en voldoet aan de basisvereisten.

Bijgaand is de concept aanvraag gevoegd.

In de 'procedure aanvraag- en beoordeling herstructureringsplannen' is aangegeven dat de voorgenomen ambities en maatregelen die in het Herstructureringsplan worden genoemd met de Gemeenteraad 'besproken' moeten zijn.

Het Herstructureringsplan, dat als aanvraag dient, wordt daarom ter kennisname aan uw Raad voorgelegd.

Het is in dit verband van belang onderscheid te maken tussen het doel van dit plan en de realisatie van de ambities en maatregelen. Het plan is geïsoleerd tot het onderdeel Wsw, dit is noodzakelijk om aan de aanvraagvereisten te voldoen.

Dit Herstructureringsplan zal echter niet in al zijn omvang tot uitvoering worden gebracht. De verplichtingen die er in genoemd worden zullen niet zoals ze zijn opgenomen in dit plan worden aangegaan.

De aanvraag dient hoofdzakelijk om het aandeel van de gemeente in de Herstructureringsfaciliteit 'veilig te stellen'.

De verdere ontwikkelingen en uitwerking van de plannen dienen in het bredere kader van de Wet Werken naar Vermogen (Wwnv) betrokken te worden.

Als de wetwijzigingen per 1 januari 2013 in werking treden komt er namelijk een ongedeeld budget voor uitvoering van de Wsw en de Wet Werk en Bijstand (Wwb), samengebundeld in de Wet Werken naar Vermogen. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de uitvoering, financiering en administratie.

Voor de werkelijke uitvoering van de plannen zullen concretere voorstellen, inclusief de reële financiële aspecten, voor besluitvorming worden voorgelegd aan de College en Raden.

In het Herstructureringsplan is een hoge financiële bijdrage van de gemeenten opgenomen, deze zal in de concrete uitvoeringsplannen tot een minimum worden gereduceerd.

Het College voldoet met deze werkwijze aan de voorwaarde van de 'procedure aanvraag- en beoordeling herstructureringsplannen' van het Ministerie, t.w. dat de Raad kennis heeft genomen van deze aanvraag.

Er doen zich op dit punt vier aandachtspunten voor:

1. de termijn waarop de aanvraag bij de Commissie ingediend moet zijn, t.w. uiterlijk 30 april 2012;
2. procedure van indiening van de aanvraag Herstructureringsfaciliteit
3. de herstructurering Wsw wordt voor de bijdrage uit de faciliteit geïsoleerd van het totaalpakket aan wijzigingen door de Wet Werken naar Vermogen
4. de verplichte 25 % co-financiering

1. de termijn tot 30 april 2012

Deze is zeer kort, terwijl de herstructurering om ingrijpende wijzigingen gaat. Er is, kort gezegd, geen tijd om gedegen onderzoek te doen naar organisatorische en uitvoeringstechnische mogelijkheden en effecten van aanpassingen.

De aanvraag geeft daarom een globale weergave van ambities en maatregelen. Deels zijn deze overigens al ingezet, zoals een andere werkwijze van de reïntegratie activiteiten voor Wsw-ers van Noorderkwartier N.V. en daarmee gepaard gaand ontslag van medewerkers.

Deels zijn deze overigens al ingezet, zoals de gewijzigde organisatorische invulling van de reïntegratieactiviteiten voor Wsw-ers van Noorderkwartier N.V. en daarmee gepaard gaand ontslag van medewerkers.

De Commissie beoordeelt de aanvraag op hoofdlijnen, de gemeenten mogen de uitvoering van het plan aanpassen op basis van voortschrijdend inzicht. Dat moet uiteraard gemeld worden in de vervolgplannen die jaarlijks bij de Commissie ingediend moeten worden.

Voorwaarde is wel dat het gestelde doel wordt behaald.

Het doel zoals in de aanvraag is opgenomen is geënt op de termijn waarover de Herstructureringsbijdrage wordt verstrekt, t.w. tot en met 2018:

Er zijn voldoende voorzieningen voor de:

- op dat moment resterende groep mensen die volgens de wettelijke bepalingen hun recht op een Wsw-dienstbetrekking houden;
- nieuwe instromers Wsw-beschut;

Waarbij de uitvoering zodanig is georganiseerd dat:

- voldoende relevante arbeidmatige begeleiding beschikbaar is voor Wsw-beschut;
- er optimale doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt is, zonodig in de vorm van detachering, begeleid werken of uitzendconstructie;

- de kosten voor de gemeenten beheersbaar zijn, risico's voldoende zijn ingeperkt en het tekort in de kosten-baten verhouding maximaal beperkt wordt.

2. procedure van indiening van de aanvraag Herstructureringsfaciliteit:

Bijgaande aanvraag Herstructureringsfaciliteit dient vastgesteld te worden door het College van B&W en besproken te worden met de Gemeenteraad.

Het College dient tevens te besluiten dat de aanvraag door gemeente Den Helder wordt ingediend namens de samenwerkende gemeenten Den Helder, Harenkarspel, Hollands Kroon, Schagen en Zijpe.

De Collegebesluiten en de bevestiging dat de aanvraag besproken is met de Raad dienen **vóór 26 april 2012** gestuurd te worden naar gemeente Den Helder, die vervolgens zorgdraagt voor tijdige indiening van de aanvraag bij de Commissie herstructurering Wsw.

3. Herstructureringsfaciliteit is geïsoleerd tot de Wsw

De wijzigingen als gevolg van de Wet Werken naar Vermogen hebben een veel breder gevolg dan alleen de Wsw.

De aanvraag mag uitsluitend betrekking hebben op de herstructurering van de Wsw.

Dit beperkt de mogelijkheden om door het combineren van organisatorische- en uitvoeringsvraagstukken rond de invoering van de Wwnv efficiency effecten te verwerken.

Daar vindt op dit moment wel onderzoek naar plaats, het is echter niet haalbaar de optimale effecten in beeld te brengen in het korte tijdsbestek tot 30 april 2012.

Voor uw Raad is het van belang zich te realiseren dat de ambities en maatregelen en de financiële gevolgen in bijgaande (concept)aanvraag uitsluitend betrekking hebben op de herstructurering van de Wsw, terwijl deze herstructurering in de praktijk een breder kader omvat, namelijk het geheel van ambities, maatregelen en financiële effecten als gevolg van de wijzigingen in de Wwb, Wsw en de Wajong.

Voor de beeld- en meningsvorming dient bedacht te worden dat de effecten van de maatregelen die in bijgaande aanvraag genoemd worden zich in de praktijk niet zullen beperken tot de doelgroep Wsw, maar ook gevolgen hebben voor de doelgroep Wwb en voormalige Wajongers.

Concreet: in de aanvraag wordt bijvoorbeeld aangegeven dat bedrijfsonderdelen van Noorderkwartier N.V. worden omgeschakeld. In de aanvraag wordt dat aangegeven voor de doelgroep Wsw-ers, in de praktijk zullen daar straks ook de Wwb-ers en voormalig Wajongers gebruik van maken.

Dat maakt zo'n bedrijfsonderdeel meer rendabel dan in de aanvraag voor de Herstructureringsfaciliteit kan worden aangegeven.

4. Verplichte co-financiering

Deze bedraagt voor de 5 samenwerkende gemeenten € 722.222, per gemeente komt het neer op:

	Se's	co-financiering
Den Helder	300,1	345.566
Harenkarspel	33,5	38.575
Hollands Kroon	143,7	165.471
Schagen	130,2	149.926
Zijpe	19,7	22.685
	627,2	722.222

Zonder co-financiering is er geen recht op een bijdrage uit de Herstructureringsfaciliteit. Als de aanvraag dus niet of niet tijdig ingediend wordt, mist de gemeente de Rijksbijdrage van bijna 2,9 miljoen, het totaal voor de gemeenten gezamenlijk.

In de begroting zoals die in de aanvraag is opgesteld komt de extra gemeentelijke bijdrage op € 4.212.474. Inclusief de co-financiering komt de totale gemeentelijke bijdrage dan op € 4.934.696. Dit bedrag wordt echter niet doorbelast aan de gemeenten.

Bij de uitwerking van het Herstructureringsplan zullen niet alle genoemde ambities en maatregelen concreet uitgevoerd worden.

Een aantal ambities en maatregelen is opgevoerd, omdat niet geheel duidelijk is welke door de Commissie aanvaard zullen worden. De kans bestaat dat sommige ambities en maatregelen worden afgekeurd. Getracht is hierover tijdens voorlichtingsbijeenkomsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid duidelijkheid te verkrijgen, maar die kon niet gegeven worden. Het advies van medewerkers van het Ministerie was om meer ambities en maatregelen op te voeren en daarmee de maximale bijdrage uit de Herstructureringsfaciliteit te overstijgen. Daardoor kan worden voorkomen dat ambities en maatregelen worden afgekeurd, waardoor minder dan de maximale bijdrage wordt toegekend.

Nadat de aanvraag is toegekend wordt aan uw Raad een daarop aangepast Plan van Aanpak voorgelegd, waarin een concreet voorstel wordt gedaan welke ambities en maatregelen uitgevoerd gaan worden in 2012 en 2013 met de financiële consequenties daarvan. Daarna volgt jaarlijks een vervolg Plan van Aanpak, inclusief begroting.

De optie van vervroegde pensionering van Wsw-ers van 63 jaar en ouder lichten we nader toe. Na de vervroegde pensionering vervallen de salariskosten voor de gemeente. Hierdoor kan de vervroegde pensionering in belangrijke mate kostenneutraal worden uitgevoerd. Hoewel de kosten niet voor de Herstructureringsfaciliteit opgevoerd kunnen worden, het gaat namelijk niet om arbeidsbevorderende maatregelen, is dit onderwerp wel opgenomen in het plan van aanpak, omdat het een behoorlijk financieel voordeel voor de langere termijn oplevert. Een nauwkeurige berekening kan op de korte termijn van indiening van de aanvraag voor een bijdrage uit de Herstructureringsfaciliteit niet gemaakt worden, maar zodra het Herstructureringsbudget is toegekend wordt een concreet advies over vervroegde pensionering aan uw Raad voorgelegd.

5. Financiële consequenties:

De co-financiering kan voor een belangrijk deel worden gevonden door het inzetten van eigen personeel bij de uitvoering van het Herstructureringsplan. Door bijvoorbeeld het procesmanagement in eigen beheer te doen wordt € 345.000 gedekt op de begroting in het Herstructureringsplan.

De inzet van de Project- en Werkgroep Herstructurering en van deelprojectleiders kan worden gekapitaliseerd, dit levert € 625.000 op.

Een deel van de berekende 5 % overhead en onvoorziene kosten kan op bestaande activiteiten worden geboekt. Uitgegaan wordt op beperking van extra kosten van 50 % van dit bedrag, € 181.179.

Het inzetten van accountmanagers betekent niet dat deze extern ingehuurd moeten worden. Bekeken wordt of dit voor tenminste de helft met de bestaande formatie opgevangen kan worden, besparing € 600.000

Zo zijn er diverse posten die of niet uitgevoerd zullen worden of zodanig ingepast worden dat zij geen belasting voor de gemeenten zullen vormen in het kader van dit Herstructureringsplan.

Daarmee is de co-financiering gedekt zonder dat de gemeenten er fysiek extra budget voor beschikbaar moeten stellen.

Het inzetten van eigen personeel en het kapitaliseren van de inzet van medewerkers vraagt wel om een gebalanceerde werkdrukverhouding.

Er zal daarom op een aantal onderdelen mogelijk extra formatie ingehuurd moeten worden om die werkdruk goed te kunnen beheersen.

Dat geeft uiteraard extra kosten, maar kan in principe binnen het totaal van de dekking voor de co-financiering opgevangen worden.

Voorts zal jaarlijks de voortgang, inclusief de financiële consequenties aan de Colleges gerapporteerd worden.

Voor eventuele uitgaven waarvoor extra budget van de gemeenten gevraagd wordt, zal steeds een advies ter besluitvorming aan College en / of Raad voorgelegd worden.

De verwachting is dat de Commissie niet beoordeelt op welke wijze de co-financiering wordt ingezet en dus geen oordeel geeft over het kapitaliseren van de inzet van eigen medewerkers.

Tijdens informatiebijeenkomsten over de Herstructureringsfaciliteit is niet aangegeven dat het een aandachtspunt in de beoordeling zou zijn of dat deze handelwijze niet toegestaan zou zijn.

Mocht de Commissie tot een ander oordeel komen, dan wordt dat gemeld aan uw Raad en kan alsnog besloten worden tot het begroten van de co-financiering of om de aanvraag alsnog in te trekken of op andere wijze invulling aan dit plan te geven.

De Herstructureringsfaciliteit betaalt de bijdragen in de jaren zoals in bovenstaand schema is aangegeven. De co-financiering wordt geacht ook in die jaren geleverd te worden. Per jaar kan daardoor concreter worden aangegeven welke ambities en maatregelen uitgewerkt worden en wat dat betekent voor de co-financiering. Elk jaar krijgt daardoor een beslismoment over de inhoud en financiering.

Uitgangspunt is dat de afdelingshoofden Sociale Diensten, de directeurs van ISD en Noorderkwartier, beleidsmedewerkers en overige medewerkers tijd investeren in het managen, onderzoeken, adviseren en uitvoeren van de ambities en maatregelen uit het Herstructureringsplan.

Doel is externe inhuur te beperken, om de kosten zoveel mogelijk te beperken. Er dient niettemin rekening gehouden te worden met werkdrukbeheersing. Waar nodig zal inhuur van derden nodig zijn om de werkdruk binnen de perken te houden.

Zoals in de paragraaf financiën is aangegeven wordt maximaal geprobeerd dit zonder extra budget van de gemeente te realiseren.

6. Rechtmatigheid:

De aanvraag Herstructureringsfaciliteit is opgesteld volgens de 'procedure aanvraag- en beoordeling herstructureringsplannen' zoals door het Ministerie van Szw is uitgegeven.